

РЕШЕНИЕ

№ 4356

гр. София, 31.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав,
в публично заседание на 20.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **4134** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на 226 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

С Решение № 186/ 27.03.2019 г. по преписка № 145/ 2018 г. на Комисията за защита от дискриминация, КЗД, Пети специализиран постоянен заседателен състав, на основание чл.64, ал.1 и чл.65, т.1 от ЗЗДискр е приел за установено, че разпоредбата на чл.12 от Националния рамков договор за дентални дейности за 2018 г. създава предпоставки за непряка дискриминация по признак „възраст“ спрямо лицата с цялостно обеззъбена горна и/или долна челюст извън групата от 65-69 годишна възраст /т.1/. На основание чл.47, ал.4 от ЗЗДискр е предписал министърът на здравеопазването, НЗОК и БЗС „да предприемат всички необходими мерки за премахването на фактическата дискриминация, в която се намират здравноосигурените лица с цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст извън групата от 65-69 годишна възраст. Резултатът от тези мерки следва да бъде създаването на критерии и гаранции за достъп до тези медицински изделия посредством пълното или частично заплащане от страна на държавата без оглед на възрастта на лицата /т.2/.

С Решение №3937/11.06.2019 г. постановено по адм. дело №4473/2019 г. по описа на Административен съд- София град, АССГ, II о.,48-ми състав е: Оставил без разглеждане на жалбата на министъра на здравеопазването срещу точка 1-ва от Решение № 186 от 27.03.2019 г. на КЗД и е прекратил производството по дело №

4473/2019г. в тази му част; Отхвърлил е жалбата на Министерството на здравеопазването срещу т.2 от Решение №186/27.03.2019г. на КЗД; Отхвърлил е жалбата на Национална здравноосигурителна каса срещу т.1 от Решение № 186 от 27.03.2019г. на КЗД, като неоснователна; Уважил е жалбата на Националната здравноосигурителна каса срещу т.2-ра от Решение № 186 от 27.03.2019г. на Комисията за защита от дискриминация; Осъдил е НЗОК и Министерство на здравеопазването да заплатят солидарно направените от заинтересованата страна доктор Г. Т. Т. разноски в размер на 500 / петстотин/ лева, представляващи заплатен адвокатски хонорар.

С решение №3741/11.03.2020 г. по адм.дело №10937/2019 г. по описа на Върховния административен съд, ВАС, V о. е обезсилил първоинстанционното съдебно решение на АССГ по адм.дело 4473/2020 г. в частта му, с която са: отхвърлени жалбата на Министерството на здравеопазването срещу точка 2-ра от Решение № 186/27.03.2019 г. на КЗД и жалбата на Националната здравноосигурителна каса срещу точка 1-ва от същото административно решение на КЗД, както и в частта му, с която Националната здравноосигурителна каса и Министерството на здравеопазването са осъдени да заплатят солидарно на Г. Т. разноски по делото, и е върнал делото на АССГ за ново разглеждане от друг състав.

Задължителните указания по прилагането на процесуалния закон са за дължимо конституиране на министъра на здравеопазването, вместо Министерството на здравеопазването като жалбоподател.

При новото разглеждане на делото в АССГ, жалбоподателят министърът на здравеопазването се представлява от юр.Л., която поддържа жалбата и моли за уважаването ѝ.

Жалбоподателят НЗОК не се представлява и не изразява становище по жалбата.

При новото разглеждане на делото от АССГ не вземат участие, съотв. не изразяват становище и заинтересованите страни в съдебното производство /ЗС/ Г. Т. Т. и Българският лекарски съюз, както и прокурор от Софийската градска прокуратура, надлежно уведомена за съдебното производство.

АС-София град, II-ро отделение, 23-ти състав АС-София град намери жалбите за допустими: Подадени са в законово установения срок и от надлежни страни - страни, участвали в административното производство като ответници, спрямо които, административното решение на КЗД, в частта му предмет на съдебен контрол в пределите на настоящото производство, е неблагоприятно

За да се произнесе по съществуващото на жалбата, съдът съобрази следното от фактическа и правна страна:

Производството пред КЗД е било образувано по жалба с вх. № 44-00-1917 от 28.05.2018 г., подадена от д-р Г. Т. Т., чрез пълномощника му-адв.А. Ч., с оплакване за дискриминация по признак „възраст“, обективизирана в разпоредбата на чл.12, ал.1 и ал.3, вр.ал. 4 от Националния рамков договор за денталните дейности между Националната здравно осигурителна каса и Българския зъболекарски съюз за 2019 г. /за краткост-НРДДД за 2018 г./. Жалбоподателят изложил, че вследствие на възникнала инфекция се наложило да му бъдат извадени всички зъби от горната челюст и да му бъде изработена и поставена протеза, която да му служи за ежедневното извършване на присъщите и необходими за всеки човек дъвкателни дейности. До достигането обаче на възрастта, визирана в спорния чл.12 от НРДДД за 2018 г., не можел да се ползва от визираното в същата финансово облекчение, въпреки

че е здравноосигурено лице. Заявил е оплакване, че по този начин има опасност дискриминационното отношение с чл.12 от НРДД за 2018 г. да прерасне в дискриминационна практика.

С оглед оплакването по признак възраст по чл.4, ал.1 ЗЗДискр., преписката е разпределена за разглеждане на Пети специализиран заседателен състав

След проведеното надлежно проучване по чл.55-чл.59 от ЗЗДискр., изисканите и получени становища, информация и доказателства от ответните страни-министъра на здравеопазването, НЗОК и БЛС, обезпечена възможност по чл.59, ал.3 ЗЗДискр. и проведено открито заседание с надлежно призоваване на страните, съставът на КЗД е приел за установено че на Г. Т., вследствие на възникнала инфекция на 47-годишна възраст са му извадени всички зъби от горната челюст и му е изработена и поставена протеза. Съгласно формулировката на чл. 12 от НРДД за 2018 г., финансовата рамка на НРД съответства на годишните разходи за здравноосигурителни плащания за дентална помощ съгласно чл. 1, ал. 2 ЗБНЗОК за 2018 г. - 157 000 хил. лв., както следва: 1. за дентални дейности без дейностите по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст на ЗОЛ от 65 до 69 години включително - 147 000 хил. лв., и 2. от 1.09.2018 г. за дейностите по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст на ЗОЛ от 65 до 69 години включително - 10 000 хил. лв.

Отделните видове медицинска помощ, за които НЗОК заплаща са очертани в чл. 45, ал. 1 от ЗЗО. Съгласно чл. 45, ал. 2 от ЗЗО, медицинската помощ по ал. 1, с изключение на т. 11, 12 и 15 се определя като пакет, гарантиран от бюджета на НЗОК, с наредба на министъра на здравеопазването. В тази връзка, посочените в жалбата дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени горна и/или долна челюст на здравно осигурените лица /ЗОЛ/ от 65 до 69 години са включени в пакета, гарантиран от бюджета на НЗОК, определен с Наредба № 3 от 2018 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса /Наредба № 3 от 2018 г./, в Приложение № 3 към чл. 1, раздел III - „Дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени възрастни 65 - 69 години, в т.ч. контролни прегледи". В част „Забележки" е уредено, че промените ще са в сила от 1 септември 2018 г. по отношение на възрастни от 65 до 69 г. включително.

Във връзка с възраженията за рамките на бюджета на НЗОК и изложеното от министъра на здравеопазването в Становище вх. № 90-05-12/ 13.07.2018 г./, че здравното осигуряване като солидарна по своя характер система, целяща покриването на здравноосигурени рискове, има ограничен и фиксиран бюджет, което логично създава лимит на предоставяната медицинска помощ, КЗД изложила, че НС на НЗОК и НЗОК са органи, които имат отношение към изработването на проект за бюджет на касата. Законът за годишния бюджет на НЗОК се приема от единствения компетентен орган в България- Народното събрание и то не по пряко предложение на министъра или управителя на НЗОК, доколкото последните не разполагат със законодателна инициатива. По аргумент на чл. 15, ал. 1, т. 3, чл. 19, ал. 7, т. 3 от ЗЗО, проектът на закон за годишния бюджет на НЗОК се изготвя от управителя. Проектът, заедно със становището на министъра на здравеопазването се внася за разглеждане и одобрение от Надзорния съвет на НЗОК. В този смисъл, КЗД приела, че изискваното с жалбата до нея поведение от ответните страни в административното производство е и предвид тези им правомощия дори и на ниво проект за ЗБНЗОК.

Изложила е, че формалното равенство и еднаквостта не са абсолютни ценности, които се нуждаят от правна защита на общо основание. По арг. на чл. 6, ал.1-2 от КРБ, вр. чл. 4, ал. 1 и чл. 6, ал. 1 от ЗЗДискр. смисълът на недискриминацията като основно право е точно обратният-закрила на индивида, за да упражнява предвидените в закона основни права, които предоставят разнообразни възможности за постигане на ценности и удовлетворяване на интереси-законни и оправдани. За това обаче са необходими равни условия, а това налага, както равно третиране на еднаквото, така и различно третиране на различното. Нито от чл. 52 от КРБ, нито от ЗЗО, ЗЗ, ЗЛЗ можело да бъде изведено абсолютно положение, че с включването на гражданите в създадената от държавата специална осигурителна система, те придобиват право на еднаква медицинска помощ. Осигурителните рискове, осигурителните случаи и разходите, които следва да бъдат понесени от осигурителната система под формата на дължими медицински дейности изискват да бъдат планирани, за да бъдат обществено понесени.

Гражданите имат право на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ и на безплатно ползване на медицинско обслужване при условия и по ред, определени със закон. Достъпна медицинска помощ е помощ, чиято цена всеки може да заплати, когато се нуждае от нея за своето здраве и не може да се лиши от нея, когато е в обективно материално затруднение. Достъпността на медицинската помощ обаче следва да бъде обезпечена чрез гарантиране на принципа на равните възможности по отношение на всички граждани, които я получават. Здравното осигуряване е средство за здравна защита, прагът на която е установен в чл. 52 ал. 1 от КРБ. Съдържателно и ефективно равенство и недискриминация в здравното осигуряване означава на всички здравноосигурени, които се нуждаят от медицинска помощ, такава бъде предоставена, доколкото негарантирането на това основно право влече нарушаване на други основни и конституционно гарантирани права. Така следвало да бъде и в случая. Животът и здравето на лицата със цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст е висша ценност, такава каквато е за всеки. Тя следва да бъде гарантирана от страна на държавата в степен близка до положението на всеки гражданин, който няма такъв здравословен проблем. Съгласно чл. 51, ал. 3 от КРБ лицата с физически и психически увреждания се намират под особена закрила на държавата и обществото. В този смисъл са и действащите международни актове, прилагани с предимство.

Съгласно чл. 4, ал. 2 от КРБ Република България гарантира живота, достойнството и правата на личността и създава условия за свободно развитие на човека и на гражданското общество. Повелята на чл. 4, ал. 1, пр. 3 от КРБ има функционален характер по отношение на всички права гарантирани в Основния закон. Тълкуването и реализирането на основните права не е само за тях си. Свободното развитие на човека, като цел и основно право следва да бъде преценявано от гледище на свободното развитие на гражданското общество, като балансът между двете влече баланс при упражняването на основните права. Достъпността на медицинското лечение е също праг, гарантиран в разпоредбата на чл. 52 от КРБ и изборът на лицата, които предвид медицинските характеристики на заболяването и личната си воля следва да бъдат гарантирани.

От момента на влизане в сила на обнародваната в ДВ, бр. 29 от 30.03.2018 г. Наредба № 3 от 2018 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса, е налице по-неблагоприятно третиране на

лицата, които са извън изрично посочената възрастова категория, а именно 65-69 г. и които се нуждаят от възстановяване на функцията на дъвкателния апарат, в сравнение с лицата, намиращи се в същата нужда, но които попадат в облагодетелстваната възрастова група. От същия момент чл. 12 от НРДД за 2018 г., представлява форма на дискриминация по признак „възраст“ по смисъла на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. Чрез действието на въпросната правна норма, която определя вида и обхвата на съответната здравна дейност, гарантирана от бюджета на НЗОК, при сравними сходни обстоятелства, изразяващи се в наличието на цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст, пациентите извън възрастовата група на от 65 до 69 години са поставени в по-неблагоприятно положение от тези на възраст от 65 до 69 години без да е налице разумно оправдание за това. Нормата гарантира заплащането на дейностите по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст на ЗОЛ единствено по отношение на лицата от 65 до 69 години. Аргументи във връзка с евентуалното оправдаване на съществуващата разлика в третирането не са представени нито от министъра на здравеопазването, в качеството му на ответна страна и издател на Наредба № 3 от 2018 г., нито от другите участници в производството.

Административен съд-София град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 от ГПК, вр. чл.144 от АПК и служебно, на основание чл.168, ал.1 от АПК, провери изцяло законосъобразността на обжалвания акт на основанията по чл.146 от АПК, намира жалбата за неоснователни.

Административен акт е издаден от компетентен орган - КЗД, в рамките на предоставените ѝ правомощия, съгласно чл. 47 ЗЗДискр., в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. В съответствие с чл. 48, ал. 1 и 2 във вр. с чл. 54 ЗЗДискр., решаващият състав на КЗД е определен с Разпореждане №377/06.06.2018 г. на председателя на КЗД.

Издаден е при спазване на установената от закона писмена форма, съдържа предписаните в чл. 66 ЗЗДискр. реквизити. Посочен е издателят на решението, жалбата, с която е сезирана КЗД, извършените действия по проучването, становищата на ответната страна в производството, какво е установил специализираният държавен орган от фактическа и правна страна какво е решението му същество. Изложени са фактическите и правни основания за издаването му.

Решението обаче е издадено при допуснати съществени нарушения на административно производствените правила и в противоречие с материално- правните норми:

1. Жалбата на Националната здравноосигурителна каса срещу т.1 от Решение № 186 от 27.03.2019г. на КЗД, с която е установено, че разпоредбата на чл.12 от Националния рамков договор за дентални дейности за 2018 г. създава предпоставки за непряка дискриминация по признак „възраст“ спрямо лицата с цялостно обеззъбена горна и/или долна челюст извън групата от 65-69 годишна възраст и представлява нарушение на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., е основателна, по следните съображения:

С нормата на чл.12 от НРДД за 2018 г. безспорно се предоставят финансови услуги с определени финансови преференции на група лица, определени по признак „възраст“, като със същата се предписва финансиране от бюджета на НЗОК на определен вид дентална дейност в посочен финансов размер и от определена дата.

Въз основа на Закона за здравното осигуряване се приема ежегодно Закон за бюджета на НЗОК, като в този за 2018 г., за дентални дейности е предвидена сума от 157 000 лева. Разпределението на последната се прави на база Наредба №3/2018 г., издадена от министъра на здравеопазването за определяне на пакета от здравни дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК от 20.03.2018г., като в Приложение №3 към чл.1 от с.н., т.Ш, б. „В“ са заложи за финансиране дейности по възстановяване на функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени възрастни – 65-69 години, в т.ч. контролни дейности. Нормата на чл. 12 от НРДДД за 2018 г. възпроизвежда разрешението по Приложение №3, т.Ш, б. „В“ от същата наредба, както по отношение на групата лица, чието финансиране за конкретната дейност е предвидено, така и за видовете дейности, които ще бъдат възстановени от здравноосигурителните фондове при извършването им.

Макар и да възпроизвежда правилото от Наредбата, нормата на чл.12 от НРДД за 2018 г. има регулативно действие по отношение на правоотношенията, свързани с финансирането на тези дейности. КЗД е съобразила правомощията на ответните страни в административното производство, вкл. и на НЗОК, като е изложила обосновани съображения, които се споделят от съда.

Правилно КЗД е приела, че е налице неравно третиране по отношение на останалите лица, спрямо визираната група по признак „възраст“ – 65 години – 69 годишните, които също са с цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст.

Споделя се и тезата на КЗД, че така определената възрастова група не е на база на предвидените чл. 2 от Закона за здравето защитени групи лица, поставени под особена грижа на държавата – деца, бременни и майки на деца до 1 година и лица с физически увреждания и психически разстройства.

Действително здравното осигуряване е солидарна по своя характер система, която има ограничен и фиксиран бюджет, но това не променя изводите на специализирания държавен орган за липса за основание за установените преференции в полза на определените по признак „възраст“ лица спрямо останалите лица, които имат същия здравословен проблем. Разходването на средствата от определения бюджет, следва да е съобразено с принципа на равното третиране за всички здравноосигурени лица. Групата лица, подлежащи на сравнение, в случая, са лица, които се нуждаят от дентални услуги, свързани с цялостна обеззъбена долна и/или горна челюст. Ако тези лица са здравноосигурени, следва да бъдат третирани еднакво от здравноосигурителната система. Следователно, както в Наредба №3/2018 г. / по отношение на която обаче с административната жалба до КЗЛД не се е твърдяло неравно третиране/, така и с чл.12 от НРДДД за 2018 г., се налага неравно третиране на всички останали възрастови групи лица, освен посочената група:65-69 годишните. Лица, поставени при сравними сходни обстоятелства-с процесния здравословен проблем и непрекъснати здравноосигурителни права, които не са на възраст от 65 до 69 години, са поставени в по-неблагоприятно положение спрямо тези, попадащи в посочената възрастовата група.

При тези данни, за съда е необяснимо защо установеното е квалифицирано като нарушение на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр.-непряка дискриминация. Нормата на чл.12 от НРД ДД за 2018 г. не е неутрална, а сочи пряко различно третиране

на основата на защитения признак „възраст“ на засегнатото лице-сезираният КЗД жалбоподател-Г. Т. Т. и съотв. нарушение на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр., тъй като той е третиран по-неблагоприятно отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства поради причина пряко свързана със защитения признак „възраст“.

Действително в адм.жалба до КЗД, Т. е изложил, че спрямо него е проявена непряка /по смисъла на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр./ дискриминация по признак „възраст“, но както самият той правилно е посочил „точната правна квалификация оставя на компетентността на сезирания орган.“ Следователно като не е дала дължимата съответна материалноправна квалификация на извършеното, КЗД е допуснала съществено административнопроизводствено нарушение, ограничаващо правото на защита на страните в производството пред специализирания държавен орган за защита от дискриминация.

Допуснатото нарушение е довело и до противоречие с приложимите материално правни норми, а именно, че нормата на чл.12 от НРДД ДД за 2018 г. представлява нарушение на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., тъй като създавало предпоставки за непряка дискриминация по признак „възраст“ спрямо ЗОЛ с цялостно обеззъбена горна и/или долна челюст извън групата на 65-69 годишна възраст, в сравнение с лицата с цялостно обеззъбена горна и/или долна челюст от 65 до 69-годишна възраст.

Допуснатите нарушения налагат отмяната на оспореното решение в тази му част и връщане на делото като преписка за ново произнасяне. При новото произнасяне КЗД следва да съобрази и обстоятелството, че в сега действащия НРДД-Национален рамков договор №РД-НС-01-3/23 декември 2019 г. за денталните дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2020-2022 година, в чл.12 за дейностите по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст на ЗОЛ е отпаднало ограничението: „от 65 до 69 години“. В този смисъл изглежда да е вероятно постановяването на решението на специализирания държавен антидискриминационен орган, макар и при допуснати основания за отмяната му, да е постигнало своя ефект.

2. Жалбата на министъра на здравеопазването срещу т.2 от Решение №186/27.03.2019 г. на КЗД, с която на основание чл.47, т.4 от ЗЗДискр. е дадено предписание на изброените в същата органи, сред които и жалбоподателят в съдебното производство, да предприемат всички необходими мерки за премахването на фактическата дискриминация, в която се намират ЗОЛ с цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст извън групата от 65-69 годишна възраст, резултатът от които /от предприетите мерки/ да бъде създаването на критерии гаранции за достъп до тези медицински изделия посредством пълното или частично заплащане от страна на държавата, без оглед възрастта на лицата, е основателна, по следните съображения:

Съгласно чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., КЗД има правомощия да дава задължителни предписания с оглед спазване на този или други закони, уреждащи равенство в третирането.

В съответствие със Закона за здравното осигуряване се приема ежегодно Закон за бюджета на НЗОК, като в този за 2018 г., за дентални дейности е предвидена сума от 157 000 лева. Разпределението на разписната сума е направено с Наредба №3/2018 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса, издадена от министъра на здравеопазването / обн., ДВ, бр. 29 от 30.03.2018 г., в сила от 1.04.2018 г.- отм. с Решение № 6135 на ВАС на РБ от 23.04.2019 г. - бр. 82 от 18.10.2019 г., в сила от 18.10.2019 г./

В Приложение №3 към чл.1 от същата наредба /отм., но действаща към момента на подаване на адм. жалба и постановяване на решението на КЗД/, т. III „Диагностично-лечебна дейност“, б. В „Дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени възрастни 65 – 69 години, в т.ч. контролни прегледи“ / в сила от 1 септември 2018 г. по отношение на възрастни от 65 до 69 г./, са заложили за финансиране денталните дейности по възстановяване на посочените функции.

Следователно пакетът дейности и начина на заплащане по тях не са определени от Закона за здравно осигуряване, съответно от Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Те предписват рамките на финансиране, които с процесната Наредба на министъра на здравеопазването са разпределени по пера и предпоставки за финансиране. Съгласно чл. 45, ал. 2 ЗЗО/ в редакцията- ДВ, бр. 101 от 2017 г., в сила от 19.12.2017 г./ медицинската помощ по ал. 1, с изключение на т. 11, 12 /предписване и отпускане на медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, предназначени за домашно лечение на територията на страната, както и на медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ/ и 15, се определя като пакет, гарантиран от бюджета на НЗОК, с наредба на министъра на здравеопазването. В Наредба №3/2018 г. /отм. като приета в нарушение на чл.28, ал.2 и чл.26, ал.1 ЗНА с Решение № 6135 на ВАС на РБ от 23.04.2019 г. - бр. 82 от 18.10.2019 г., в сила от 18.10.2019 г./, Приложение №3 към чл.1 от с.н., т. III, б. В, са заложили за финансиране денталните дейности по възстановяване на функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени възрастни – 65-69 години, в т.ч. контролни дейности. За първи път именно в този нормативен акт е било предвидено посоченото ограничение по възрастов признак. Само по себе си така разписаното правило в Наредба №3/2018 г. /отм./ разписва различно третиране на лица в сравнително сходна ситуация.

Различното третиране на лица в сравнително сходна ситуация е дискриминационно, ако няма обективно и разумно оправдание, с други думи, ако не преследва легитимна цел или ако няма разумна връзка на пропорционалност между използваните средства и преследваната цел /Решение от 15.01.2013 г. на ЕСПЧ по делото E. and others срещу Обединеното кралство.

Чл. 2 от ЗЗДискр. определя целите на закона, които са равенство пред закона; равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот и осигуряване на ефективна защита срещу дискриминация.

„Равенството“ е прокламирано още в преамбюла на Конституцията на Република България като общочовешка ценност. В чл. 6, ал. 2 от

Конституцията равенството на гражданите пред закона е закрепено като конституционен принцип който стои в основата на гражданското общество и държавата. Той е общ за цялата правна система и е основа за тълкуване и прилагане на Конституцията, както и за нормотворческата дейност. Проявата му е в две направления: забрана за произволно неравнопоставяне и повеля за равно третиране. Забраната за произвол важи спрямо трите власти. По отношение на законодателя се забранява третирането на равното като неравно и обратното при положение, че няма същностно оправдание за някакво отклонение. Произволът представлява нарушение на обективен критерий като мащаб за справедливост. Забраната за произвол е важен материалноправен компонент от съдържанието на правовата държава и е приложима към всеки нормативен акт. Повелята за равно третиране вменява в задължение за органите на власт да третират равно всички, които биват засегнати от техни действия или решения.

Изискването добива самостоятелно значение и тежест там, където властите разполагат с възможност за преценка и усмотрение.

Разпоредбата на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В правомощията именно на министъра на здравеопазването и в рамките на оперативната му самостоятелност е да извърши преценка при определяне на пакета, финансиран от бюджета на НЗОК чрез приемане на наредбата по посочената разпоредба.

Поради това, този жалбоподател се явява надлежен адресат на предписанието, съдържащо задължение за въздържане от дискриминационни разпоредби при определяне на пакетите и начина на разпределението им от здравноосигурителните фондове.

Основателно е оплакването обаче, че КЗД не е отграничила понятието „дентална дейност“ от „медицинско изделие“, в съответствие с оплакването в жалбата, с която е била сезирана, което е съществено нарушение на административнопроизводствените правила при установяване на релевантните по случая факти. Нарушението е довело и до противоречие с материалноправните норми, тъй като осъщественият от КЗД анализ касае само финансирането на дентални дейности, но не и на медицински изделия. Отделно от това, доколкото предписанието по т.2 от решението на КЗД е обусловено от наличието на установено дискриминационно третиране, а както съдът вече изложи, в тази му част то е процесуално и материално незаконосъобразно, дължимо е едновременно произнасяне.

Допуснатите нарушения не могат да бъдат отстранени от съда, тъй като КЗД в качеството си на сезиран с жалба от Г. Т. специализиран държавен орган действа като юрисдикционен орган и е недопустимо страните да бъдат лишени от една инстанция по фактите и правото.

За пълнота на мотивите съдът сочи, че е неоснователно оплакването на

жалбоподателя в съдебното производство, че установяването на дискриминационно положение, въведено с подзаконов нормативен акт, какъвто е НРДДД, не може да бъде установявано от КЗД. Извън правомощията на КЗД е да отмени действащ нормативен акт, но не и да установи, дали същият е дискриминационен.

По изложените съображения, решението на КЗД се отменя, а делото като преписка се връща за ново произнасяне при спазване на указанията по прилагането на процесуалния и материалния закон, дадени по-горе.

Мотивиран така и на основание чл.173, ал.2, вр.чл.146, т.3 и чл.143, ал.1 АПК, АСГГ, II о., 23-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ, по жалба на Национална здравноосигурителна каса, Решение № 186 от 27.03.2019 г. по преписка №145/2018 г. на Комисията за защита от дискриминация, в частта му т.1, с която КЗД, Пети специализиран постоянен заседателен състав е установил, че разпоредбата на чл.12 от Националния рамков договор за дентални дейности за 2018 г. /отм./ създава предпоставки за непряка дискриминация по признак „възраст“ спрямо лицата с цялостно обеззъбена горна и/или долна челюст извън групата от 65-69 годишна възраст и представлява нарушение на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр.

ОТМЕНЯ, по жалба на Министъра на здравеопазването, Решение № 186 от 27.03.2019 г. по преписка №145/2018 г. на Комисията за защита от дискриминация, в частта му т.2, с която КЗД, Пети специализиран постоянен заседателен състав е предписал на основание чл.47, т.4 от ЗЗДискр. на този жалбоподател да предприеме всички необходими мерки за премахването на фактическата дискриминация, в която се намират ЗОЛ с цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст извън групата от 65-69 годишна възраст, резултатът от които /от предприетите мерки/ да бъде създаването на критерии гаранции за достъп до тези медицински изделия посредством пълното или частично заплащане от страна на държавата.

ВРЪЩА делото като преписка на Комисията за защита от дискриминация за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на процесуалния и материалния закон, дадени в мотивите към решението.

Решението може да бъде обжалвано чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него по реда на чл. 137 от АПК.

СЪДИЯ: